

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 03	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 1/5	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-ANE-01.03		เรื่อง: การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น		

1. วัตถุประสงค์ (Purpose)

1.1 ผู้ป่วยได้รับการเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดจากการผ่าตัดหรือการระงับความรู้สึกขณะอยู่ในห้องพักฟื้น และได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที

1.2 ผู้ป่วยมีระดับความปวดหลังผ่าตัด (postoperative pain score) $\leq$ 3 หรือในระดับที่ผู้ป่วยรู้สึกสบาย

1.3 ผู้ป่วยมีความสุขสบาย และปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

1.4 ผู้ป่วยได้รับการดูแลด้านอารมณ์ และจิตใจ

1.5 ผู้ป่วยพร้อมที่จะย้ายออกจากห้องพักฟื้นเพื่อกลับบ้าน หรือกลับไปหผู้ป่วย

2. ขอบข่าย(Scope)

งานบริการวิสัญญีในห้องพักฟื้น ต้องมีการเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยและเครื่องมือสำหรับที่จะเข้ารับบริการห้องพักฟื้นเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่เป็นอันตรายได้ ดังนั้นผู้ป่วยที่ได้รับการวิสัญญีจึงควรได้รับการดูแลและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยสำหรับส่งกลับหผู้ป่วยหรือให้กลับบ้านในกรณีเป็นผู้ป่วยนอก

3. คำจำกัดความ (Definition)

3.1 ผู้ป่วยในห้องพักฟื้น หมายถึง ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด และ/หรือ หัตถการใดๆ รวมทั้งของทางวิสัญญี (เช่น การฉีดยาทำลายปมประสาทเพื่อระงับปวด) โดยได้รับการระงับความรู้สึกหรือไม่ก็ได้ และนำมาสังเกตอาการหลังได้รับการผ่าตัด และ/หรือการทำหัตถการ เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย พร้อมจะกลับบ้านหรือหผู้ป่วย

3.2 ระดับความปวด (pain score, PS)

3.2.1 สำหรับผู้ป่วยผู้ใหญ่ ให้ถือตามผู้ป่วยบอก (self report) เป็นมาตรฐานของการวัด โดยทั่วไปให้รายงานเป็นคะแนน 0 – 10 (คะแนน 0 = ไม่ปวดเลย, 10 = ปวดมากที่สุดเท่าที่จะคิดหรือนึกได้)

ผู้จัดทำ.....	.....
หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี	วันที่
ผู้อนุมัติ	.....
หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล	วันที่
สถานะเอกสาร	

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 03	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 2/5	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-ANE-01.03		เรื่อง: การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น		

3.2.2 ผู้ป่วยบางรายอาจบอกเป็นตัวเลขไม่ได้ ให้ใช้คำบรรยายระดับความปวดเป็น 5 ระดับแทนได้ คือ: ไม่ปวดเลย, ปวดน้อย, ปวดปานกลาง, ปวดมาก, ปวดที่สุด

3.2.3 ถ้าผู้ป่วยบอกเป็นคำบรรยายว่า “ปวดมาก” ให้ถือว่าระดับความปวดเป็น PS > 7 และให้ขนาดยาตาม algorithm

3.3 ระดับความง่วงซึม (Sedation score, SS) 0-3, S

3.3.1 0 = ตื่นดี ไม่ง่วงเลย อาจนอนหลับตา แต่รู้ตัว ตื่นอยู่ พูดคุยโต้ตอบได้อย่างรวดเร็ว

3.3.2 1 = ง่วงเล็กน้อย นอนหลับๆ ตื่นๆ ปลุกตื่นง่าย ตอบคำถามได้อย่างรวดเร็ว

3.3.3 2 = ง่วงพอควร อาจหลับอยู่ แต่ปลุกตื่นง่าย ตอบคำถามได้ช้าหรือไม่ช้าก็ได้ แต่พูดคุยได้ สักครู่ผู้ป่วยจะอยากหลับมากกว่าคุยด้วย หรือมีอาการสับสนให้เห็น

3.3.4 3 = ง่วงอย่างมาก ปลุกตื่นยากมากหรือไม่ตื่น ไม่ได้ตอบ

3.3.5 S = ผู้ป่วยกำลังหลับพักผ่อน สามารถปลุกตื่นได้ไม่ยาก

3.4 Postanesthesia Recovery Score (PARS) หรือ Modified Aldrete Score หมายถึง การให้คะแนนผู้ป่วยในห้องพักฟื้นว่าถึงเกณฑ์ให้กลับออกจากห้องพักฟื้น (Discharge criteria) กลับหอผู้ป่วยได้หรือไม่

3.5 Modified Postanesthesia Discharge Scoring System (Modified PADSS)

หมายถึง การให้คะแนนผู้ป่วยในห้องพักฟื้นว่าถึงเกณฑ์ให้ออกจากห้องพักฟื้น (Discharge criteria) กลับบ้านได้หรือไม่

3.6 Postoperative Nursing Record หมายถึงแบบบันทึกการพยาบาลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัด ในห้องพักฟื้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Perioperative Nursing Record

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibility)

ให้การดูแลผู้ป่วยในห้องพักฟื้น จนกว่าจะสามารถย้ายออกได้

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

แนวทางการดูแลผู้ป่วยใน PACU

- 1.เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในห้องพักฟื้นที่ต้องใช้กับผู้ป่วยให้พร้อม
- 2.ประเมินสภาพผู้ป่วยเกี่ยวกับระดับความรู้สึกตัวและสัญญาณชีพก่อนการเคลื่อนย้ายออกจากห้องผ่าตัด
3. ช่วยเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปห้องพักฟื้น (Recovery Room) และส่งอาการผู้ป่วย
4. ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยในห้องพักฟื้นอย่างน้อยเกี่ยวกับ ระดับความรู้สึก ระดับการชา ลักษณะการหายใจ ลักษณะผิวสี ปลายมือปลายเท้าการ วัดสัญญาณชีพและ การทำงานของสายท่อระบบต่างๆ

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 03	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 3/5	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-ANE-01.03		เรื่อง: การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น		

5. ให้การพยาบาลสอดคล้องกับสถานะของผู้ป่วยและวิธีการให้ยาระงับความรู้สึกของผู้ป่วยแต่ละราย ตามแนวทาง/เกณฑ์ที่กำหนด

6. กำหนดแนวทางการดูแลผู้ป่วยหลังให้บริการทางวิสัญญี ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

6.1 การบริหารความปวดหลังการผ่าตัด (Management of Postoperation Pain)

6.2 การดูแลผู้ป่วยหลังได้รับการระงับความรู้สึกทั่วไป (General Anesthesia)

6.3 การประเมินสภาพผู้ป่วยหลังผ่าตัดและการย้ายผู้ป่วยออกจากห้องพักฟื้น

(Recovery Room)

6.4 การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (Advanced Cardiac Life Support)

6.5 การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะตามการผ่าตัด (Specific Care Required

Following Surgical Procedures)

6.6 การควบคุมการติดเชื้อ (Infection Control)

7. บันทึกรายงานการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน
เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ

ผู้ป่วยได้รับความสุขสบายและปลอดภัยภายหลังการให้ยาระงับความรู้สึก
การตรวจสอบ

- จากสถิติข้อมูลการเยี่ยมผู้ป่วยหลังผ่าตัด
- การสุ่มตรวจเวชระเบียนย้อนหลังเพื่อ ตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

6. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

กองการพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข (2542) **มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล**

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และคณะ (2548) **กระบวนการพยาบาล** พิมพ์ครั้งที่15 คณะพยาบาล

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น : หจก.ขอนแก่นการพิมพ์

สมาคมห้องผ่าตัดแห่งประเทศไทย.(2554) **สมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัดแห่งประเทศไทย.**

กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร

สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2550) **มาตรฐานการพยาบาล**

ในโรงพยาบาล (ปรับปรุงครั้งที่ 2) นนทบุรี :โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

อุษาวดี อัครวิเศษ (2545) **ประเด็นและแนวโน้มในการผ่าตัด.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร

: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

7. เอกสารแนบท้าย (Appendix)

แบบประเมินสมรรถนะวิสัญญีพยาบาล เรื่อง การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 03	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 4/5	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-ANE-01.03		เรื่อง: การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น		

แบบประเมินสมรรถนะวิสัญญีพยาบาล

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น

งานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน

คำจำกัดความ (Definition)

ผู้ป่วยในห้องพักฟื้น หมายถึง ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด และ/หรือ หัตถการใดๆ รวมทั้งของทางวิสัญญี (เช่น การฉีดยาทำลายปมประสาทเพื่อระงับปวด) โดยได้รับการระงับความรู้สึกหรือไม่ก็ได้ และนำมาสังเกตอาการหลังได้รับการผ่าตัด และ/หรือการทำหัตถการ เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย พร้อมจะกลับบ้านหรือหอบุป่วย

รายการ	Knowledge	Attitude	practices
การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น			√

เกณฑ์การประเมิน

ปฏิบัติ = 1 คะแนน   ไม่ปฏิบัติ = 0 คะแนน

วิสัญญีพยาบาลต้องปฏิบัติครบทุกข้อ คิดเป็น 100% จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการประเมิน

- ผ่านการประเมิน
- โอกาสพัฒนา

แนวทางการพัฒนา

- ศึกษาข้อมูลและหาความรู้เพิ่มเติม
- ฝึกประสบการณ์กับผู้ชำนาญการ
- ประเมินซ้ำอีก 1 เดือน
- อื่น ๆ

.....
 .....

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้รับการประเมิน

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้ประเมิน

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 03	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 5/5	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-ANE-01.03		เรื่อง: การดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น		

แบบประเมินสมรรถนะวิสัญญีพยาบาล เรื่องการดูแลผู้ป่วยระยะหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น

ข้อรายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในห้องพักฟื้นที่ต้องใช้กับผู้ป่วยให้พร้อม		
2. ประเมินสภาพผู้ป่วยเกี่ยวกับระดับความรู้สึกตัวและสัญญาณชีพก่อนการเคลื่อนย้ายออกจากห้องผ่าตัด	.....	.....
3. ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยในห้องพักฟื้น	.....	.....
4. ให้การพยาบาลสอดคล้องกับสถานะของผู้ป่วย และวิธีการให้ยาระงับความรู้สึกของผู้ป่วยแต่ละราย ตามแนวทาง/เกณฑ์ที่กำหนด	.....	.....
5. กำหนดแนวทางการดูแลผู้ป่วยหลังให้บริการทางวิสัญญี	.....	.....
6. บันทึกรายงานการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....